

Štampa — izvenredni ponedeljek — vsak dan zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopolni naj se ne sprejemajo, rokopi so oddajati in odgovoriti urednik Stefan Godina. — Lastnik: Dr. Anton Požar, župnik. — Tisk: tiskarna Edinost. — Naročnina: 20 stotink. — Telefonska številka: 1.32. — In celo leto 1.60. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širskosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 stotink. — Oglasi, zahvale, poslanice in vabila po 1. — Oglasi denarnih zavodov po 2. — Mail oglasi po 20 stotink. — Oglasi, najmanj po 1.2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Slovanski državljani v Italiji

Čudna se zdi bolonjskemu listu zahteva, da se narodna posest Jugoslovenov na tem ozemlju ne sme izpremeniti. Z besedo "čudna" hoče očitno reči, da bo naš plim, kolikor mu je usojeno, da pridobi državljanstvo Italije, moralo oddati od mere posesti. Pa ne morda le do neke mere, kolikor je po mnenju pisarjev potrebno za takozvano varnost italijanstva, ampak dalje in dalje, kos za kosom, od etape od etape, dokler ne bi ostalo od naše narodne posesti nič drugega več, nego zgodovinski spomini in pa — grobovi, kakor jih je na mlajših po širnem ozemlju bivše Avstrije, na Koroskem, Štajerskem, pa tudi v Trstu, v sedanjosti Nemški Avstriji in celo tudi v Nemčiji.

Saj govori odkrito o bodočem političnem razvoju. Ni sicer tako krut — pa tudi toliko pameten in razsoden je, da to ne bi šlo tako lahko — da bi odkrito pričakoval, da bi se proces raznarodovanja našega življa izseljeval z našim, krutostjo, železno pestjo. Računa marveč na postopno asimilacijo s pomočjo raznih poti, vplivov, ki bodo — po njegovem mnenju — v tli krajih na razpolago italijanski upravi in italijanskemu javnemu življenju, za postopno izvajanje takega procesa in za doseg končnega cilja: italijanizacije. Celo tako dober in blag je avtor v „Resto del Carlino“, da bi nam za gotovo dobo privoščal kako ljudsko in celo kako nižjo srednjo šolo tam zunaj na deželi. Ne bi pa hotel kar hitro pobiti s kolom, ampak nam prisoja počasno umiranje. Saj je potrdil to namero tudi tisti dopisnik iz Kaste v nekem tržaškem listu, ki je ugotovljaj, da Jugosloveni na tem ozemlju uplohi nimajo nikakih sredstev, ki bi bila primerna za učne zavode. Pisec v bolonjskem listu pa bi nam hotel milostno dovoliti takih učnih zavodov ravno le v takih krajih, ki niso primerni, kjer bi torej ne mogli dosežati svojega namena in bi bili obsojeni v brezplodno delo, a živeli na v kulturo hiranje.

Veliko vpeha pričakuje Silvio Benco od italijanizacije vseh uradov. In pri tem ga ne obliha rdečica sramu, ker se očitno ne zaveda, kako kompromituje s tem tisti toliko naglasni slovesi, ki je ugotovljaj, da Jugosloveni na tem ozemlju uplohi nimajo nikakih sredstev, ki bi bila primerna za učne zavode. Pisec v bolonjskem listu pa bi nam hotel milostno dovoliti takih učnih zavodov ravno le v takih krajih, ki niso primerni, kjer bi torej ne mogli dosežati svojega namena in bi bili obsojeni v brezplodno delo, a živeli na v kulturo hiranje.

Veliko vpeha pričakuje Silvio Benco od italijanizacije vseh uradov. In pri tem ga ne obliha rdečica sramu, ker se očitno ne zaveda, kako kompromituje s tem tisti toliko naglasni slovesi, ki je ugotovljaj, da Jugosloveni na tem ozemlju uplohi nimajo nikakih sredstev, ki bi bila primerna za učne zavode. Pisec v bolonjskem listu pa bi nam hotel milostno dovoliti takih učnih zavodov ravno le v takih krajih, ki niso primerni, kjer bi torej ne mogli dosežati svojega namena in bi bili obsojeni v brezplodno delo, a živeli na v kulturo hiranje.

Veliko vpeha pričakuje Silvio Benco od italijanizacije vseh uradov. In pri tem ga ne obliha rdečica sramu, ker se očitno ne zaveda, kako kompromituje s tem tisti toliko naglasni slovesi, ki je ugotovljaj, da Jugosloveni na tem ozemlju uplohi nimajo nikakih sredstev, ki bi bila primerna za učne zavode. Pisec v bolonjskem listu pa bi nam hotel milostno dovoliti takih učnih zavodov ravno le v takih krajih, ki niso primerni, kjer bi torej ne mogli dosežati svojega namena in bi bili obsojeni v brezplodno delo, a živeli na v kulturo hiranje.

bi za Italijana v Jugoslaviji veljal drugačen pisan in etičen zakon, nego pa za Jugoslovena v Italiji!

Italijan v Jugoslaviji naj ima le svoje šole, kjer koli ima svoje manjšine in kjer se mu zdi kraj primeren, in nikdo naj ga ne goni iz takozvanih središč! Ali, isto, prav isto, in nič manj, zahtevamo mi za se na tem zasledenem ozemlju, kjer vrhu vsega tvorimo celo — večino prebivalstva. Naši večini na tem ozemlju naj bi odrekli, kar naj bi se zagotovilo italijanski manjšini v Dalmaciji? Zahtevamo svojih šol, kolikor in kakoršnih potrebujemo za svoj kulturni razvoj, in to v krajih, kjer se bo zdelo nam primerno; zahtevamo uradnikov, ki bodo znali govoriti z nami v našem jeziku, ki bodo poznali naše ljudstvo in naše kraje, ki bodo imeli pravega zmisla za naše potrebe, in srca za naše želje, ker le tako pridemo do uprave, ki bo znala ščititi in povspeshevati naše materialne koristi, ki nam bo res dobrotnica! In le tako pridemo do zavesti, da živimo v zares moderni, svobodni in pravni državi!

Se nismo avršili.

Jadransko vprašanje

Sprememba jugoslovenske in italijanske delegacije za jadransko pogajanje

RIM, 30. Srbsko-hrvaško-slovensko odposlanstvo za jadransko pogajanje bo spremljano od petih civilnih činovnikov in dveh častnikov armade; enako število civilnih, tehniških in v vojskih činovnikov bo spremljalo italijansko delegacijo. Načelnik vrhovnega štaba in armade general Badoglio in admiral Acton, s katerima sta bila Storza in Bo oni pred kratkim večkrat v stiku, ost. neta na raz. olago za eventualna skilcaja na mesto pogajanj; državni svetnik Salata, načelnik centralne urada za z sedeno ozemlje, bo tudi poklican v sedež pogajanj.

Priloge za podonavsko entento?

Konferenca držav centralne Evrope

DUNAJ, 31. „Neue Freie Presse“ zatrjuje, da bodo države, ki so sledile avstro-ogrskemu cesarstvu, imele konferenco, katere se bodo udeležile Avstrija, Nemčija, Poljska, Jugoslavija, Češko-slovenska, Italija, Rumunija in Madžarska. Ta konferenca, ki se bo baje vršila v Pozunu, bo razpravljala o vprašanjih uvoza in izvoza, carinskih pristojbin, davkov, ulovov za ureditev razlike med notranjimi in izvoznimi cenami, o vprašanjih denarne cirkulacije, cestov, železniškega prometa, prevoza blaga, pošt, brzojav in telefonov. Amerika, Anglija in Francija se bodo udeleževale konference polnopravno s posvetovalno pravico. Države centralne Evrope — zaključuje „Neue Freie Presse“ — bodo sporazumno rešile vprašanja, katere jih zanimajo; o tej konferenci se sešane boje prve dni prihodnjega decembra, se odloči prihodnji teden v Parizu na seji reparacijske komisije.

Take Jonescu o vstopu Poljske v Malo entento

VARSAVA, 31. Take Jonescu je prispel v Varšvo; isti ugotavlja, da se zveza med Poljsko in Rumunijo vsiljuje. Na vprašanje poročevalca nekega varšavskega lista o vstopu Poljske v Malo entento je Take Jonescu izjavil, da je treba v kombinaciji sedanjih združenih upoštevati kot izhodno točko sedanjí status quo, dosežen s pogodbitmi, in da se ne sme več razpravljati o že urejenih vprašanjih glede zadržanja meja med državama. Rumunija, Češko-slovenska in Jugoslavija se točno držijo versailleske pogodbe; njihova moč obstoja v tem njihovem vedenju; skupne koristi tvorijo podlago temu sporazumu. Take Jonescu bo razložil svoje stališče poljski vladi in državnemu glavarju.

Francozi proti priključitvi Avstrije k Nemčiji

PARIZ, 31. Raymond Poincaré očiti v „Revue des Deux Mondes“, ker napadajo neki italijanski listi Francozo, češ da stremi za hegemonijo v Evropi, in trdijo, da je bila v Versailles zasnovana nekaká imperialistična politika. Poincaré toži nadzaje, da se skuša zasejati razdor med obema latinskimima sestrami s tem, da se dokazuje, da bodo italijanski interesi bolje zavarovali, ako se Avstrija priključi k Nemčiji, dočim bi pomeno zblizanje med državami naslednicami bivše monarhije nevarnost za Italijo. Poincaré zaključuje, da imate Francija in Italija zelo tehtnih razlogov, da ne dovolite povečanja nemške moči. Italija mora ostati ob strani Francije sedaj po zmaji ravno tako kot ob času vojne in oba narodi morata paziti z največjo skrbjo na svoje medsebojno prijateljstvo.

Naukrizje med Franco in Anglijo rudi versailleske pogodbe

Francija proti angleški popustljivosti

PARIZ, 30. Dopisnik lista „Echo de Paris“ pravi, da se pojde v kratkem Lloyd George pogajati s francoskim ministrskim predsednikom o težkočah, ki so nastale nedavno med obema deželama. „Le petit Parisien“ trdi, da je francoska vlada odgovorila na noto, ki jo je poslala angleška vlada poslanistka konferenci o svojem sklepu, da se ne bo posluževala pravice, ki ji jo podeljuje § 18. mirovne pogodbe o gospodarskih reprezentacijah. V tem odgovoru se pravi, da ne sme nikakor dotakniti celotnosti čl. 18. noben zaveznik. Pogodba, ki so jo zavezniki sestavili in podpisali, se ne more popravljati drugače kot le potem skupnega dogovora. Noto poudarja, da se mora čl. 18. popolnoma uveljaviti in da Anglija v tej zadevi niti nima posebne pravice do popustljivosti.

V noti se nadalje oporeka Chamberlainovemu stališču, ki se je branilo v dolni zbornici, češ da pomeni čl. 18., da imajo posamezni zavez. pravico izpuštinjati ga, kakor se jim po zdolo potrebuje. Res pa je, da je bilo določeno na prvi seji vrhovne sveta, da lahko vsak zaveznik prisli Nemčijo, naj spoštuje njegove pravice, in da si lahko povsem svobodno izbere za to potrebna sredstva. Toda opustitev čl. 18. ne spada v ta slučaj, ne gre za posebno angleško pravico, temveč za skupno pravico vseh zaveznikov. Zraven tega je bilo po francuskem incidentu določeno, da ne bo postopal noben zaveznik drugače kot v sporazumu z drugimi, sicer bi bil razpad zveze.

Nemški minister za zunanje stvari o izvršitvi mirovne pogodbe.

BERLIN, 31. V državnem zboru je izjavil minister za zunanje stvari Simons, da mora nemška vlada priznati določbo versailleske pogodbe kot mednarodno obvezje, ki se morajo pošteno izvršiti, v točkah je to mogoče. Govoril o obnovitvi razdeljenih krajev je naglašal, dobro voljo Nemčije, da jih popravi. To bo imelo to dobro stran, da se nabavi nemškimi delavcem delo in da se zapoši nemška industrija, češ da bi dosegla nemška vlada kak sporazum v tej zadevi z drugimi vladam. Govoril o Diesellovih motorjih je rekel, da se zahtevajo zavezništvo s pravnega stališča protivojro mirovni pogodbi. Vladi bo te zahteve odločila. Glede opustitve zaplemba nemškega imetja jo trdijo Simons, da je to opustitev v skladu s angleškimi gospodarskimi koristmi.

BERLIN, 31. Nadaljevali v državnem zboru svoj govor je rekel Simons, da so sledeči Anglije za odpravo gospodarske sankcije proti nemškimi državljani povzročili dober vtis in da tembol, ker Anglija razume, da imajo gospodarski odnosi veliko vrednost. Nemci se ne boje udeležiti bruseljkega sestanka, če ne bo ta samo pripravljal sestanek. Če hočejo zavezništvo od Nemčije materializirati, je potrebno, da dajo le-ti živil in strovin. Simons je rekel, da dvomi o osebno neolokilo o koristih, ki bi jih imela Nemčija, če se udeleži Zveze narodov; ni smo pripravljali sporazumeti se s Francijo glede mirovne pogodbe in le-ta misli kakor mi, bi se moral v kratkem doseči sporazum. Do sporazuma mora tudi priti z Belgijo glede kanala od Mize do Rena. Odnosaji z Italijo — je dostavil minister — so boljši, vendar želi nemška vlada avtonomijo južnega Tirola. Nato se je Simons izjavil proti bojsevizmu v Gornji Šleziji. Pohod nemških čet — je rekel Simons — se je izvršil proti volji. Vladi bo sedaj zelo prijetno v podelitvi potnih listov za Rusijo; češ pa gospodari sedaj v Rusiji sovjetska vlada, ne prista nemška vlada ne generalu Wranglu, ne ostanku vlade. Simons je zaključil z izjavo, da je odločen gojiti politiko za doseg miru.

Izročitev živine s strani Nemčije zaveznikom v zmislu versailleske pogodbe

PARIZ, 31. Neko poročilo agencije „Havas“ pravi, da razvija nemško časopisje borbo proti izročitvi molznih krav s strani Nemčije, katero zahteva Francija na podlagi versailleske pogodbe. Nemško časopisje protestira v imenu humanitete proti ukrepu, ki bi odvzel nemškim ženam in otrokom 6 milijonov krav uleka na leto. Nemško časopisje pa — nadaljuje noto — pozablja povedati, da je bila živina, ki jo zahteva Francija, odvzeta zaveznikom od Nemčije in da jo mleko, ki bi na tak način primakovalo nemškim otrokom, tisto mleko, ki je primakovalo telom več kot petih let francoskim in belgijskim otrokom. Nemčija je vzela Franciji 845.000 glav živine, med katerimi 517.000 molznih krav. Na podlagi versailleske pogodbe bi bila morala vrniti Nemčija provizično telom treh mesecev po ratifikaciji pogodbe 90.000 molznih krav; od sedaj jih je vrnila samo 15.560. Francoska vlada je v zmislu versailleske pogodbe predložila zahtevo za 510.000 glav živine, med katerimi 400.000 krav in telet, to je manjše število nego število živine, ki jo je Nemčija vvela Franciji. Skupno število živine, ki jo zahtevajo zavezniki od Nemčije aneša 890.000 glav, od katerih odpade na Francijo 510.000 in stimo en del krav. Na to skupno število mora Nemčija še izročiti 122.000 glav. Noto zaključuje zahtevajoč v imenu humanitete, naj Nemčija ohrami živino ali pa naj jo vrne onim, katerim jo je vzela.

SLOVANSKI SVET

Prebistci na Vilno

VARSAVA, 1. Minister za zunanje zadeve je naznanil državnozbornski komisiji za zunanje zadeve, da je vlada sprejela predlog Zveze narodov o ljudskem glasovanju za Vilno. Vladi da ne bo postopala strogo proti generalu Zeligovskemu.

Trgovinski odnosi med Ameriko in sovjetsko Rusijo

WASHINGTON, 1. Državni urad pripravlja načrt za vzpostavitve trgovinskih odnosov s sovjetsko Rusijo.

Razne brzojavne vesti

Pogreb grškega kralja Aleksandra

RIM, 31. Poseben poročevalec agencije „Stefani“ v Atenah brzojavlja 29. t. m.: Danes se je vršil v stolni cerkvi svečanostni pogreb kralja Aleksandra; oceremonije so se udeležile razne ugledne osebe, med katerimi so bili admiral Conauprotis, jugoslovanski regent, švedski prestolonaslednik ter italijanski, francoski in angleški minister, ki so zastopali glavne svoje države; v skupini blivših ministrov so se nahajali tudi Gonarriz in drugi voditelji opozicije. Po pogrebnih ceremonijah se je sestavil velikanski spreved, katerega so se udeležili vsi pričujoči. Krsto kralja Aleksandra so prenesli do nekake

predmestja v Atenah, odkod r so jo odpeljali z avtomobilom na grad Tatol, da jo tam položijo v kapelo, kjer je pokopan kralj Georg.

Belgija in angleška nevtralnost

LONDON, 1. Reuterjeva agencija objavlja danes uradno besedilo vprisanja, ki ga je stavil dne 28. okt. v dolnji zbornici poslanec Kenyon kakor tudi besedilo Lloyd Georgevega odgovora. Kenyon je vprašal ministrskega predsednika, ali se je dala Belgiji kaká pogodba ali brezpogojna obljuba, da bo lahko računala na angleško pomoč v slučaju zopetnega napada z nemške strani. Lloyd George je odgovoril da ne.

Priloge za glasovanje med rudarji

LONDON, 30. Odbori krajevnih društev rudarske zveze so se sestali danes da so posvetovali o pogojih sporazuma, o katerem bodo imeli rudarji glasovati. Večina odborov hoče svetovati rudarjem, naj sprejmejo pogoje. Nekateri pa posebno odbori s juža walesee pokrajine bodo priporočili, naj se pogoji odbijejo.

Sprejem mirnega župana v Korku.

KORK, 31. Truplo župana mesta Kork je prispelo v Kork ter je bilo preneseno v mestno hišo v spremstvu nepregledne množice. Kmeti bo jutri svečano izložena. Neredov ni bilo.

Socialistični kongres proti tretji internacionali

BRUSELJ, 1. Socialistični kongres je odobril dnevi red proti tretji internacionali v prid drugi.

Končni rezultat volitev v Avstriji

DUNAJ, 31. Po dopolnitvah volitev za 15 zastopnikov je sestavljen avstrijski državni zbor takole: 66 socialnih demokratov, 82 krščanskih socialcev, 22 pangermanistov, 4 poslanci kmetke zveze in 1 meščanski delovne stranke.

Apponyi o trianonski pogodbi

BUDIMPESTA, 31. V svojem govoru v Szekesfehervaru je rekel med drugim Apponyi: Edini uspeh, ki ga je moglo doseči madžarsko odposlanstvo na mirovnem kongresu, je bilo izboljšanje moralnega položaja Madžarske. Sedanje države, ki so obogatile na račun Madžarske, ne mislijo nič drugega, nego obdržati pridobljeno ozemlje; razen tega hranijo veljavosti še vedno vojno duševnost. S časom pa se bo prišlo do zaključka, da so stvorbe trianonske pogodbe umetne in da kot take ne bodo moge živeti; in to dejstvo bo dalo dovolj vzroka, da zadobe ostale pokrajine stare Madžarske privlačno ako na ozemlja, ki so bila odtrgana.

Razpravljanje v madžarskem ministrskem svetu

BUDIMPESTA, 29. (Zaključeno.) Ministrski svet, ki se je sestel pod predsedstvom gubernatorja, je razpravljal o vprašanju glede ratifikacije mirovne pogodbe in težkoč, ki jih prizadeva vladi veliko število izgnancev iz zasedenih pokrajin.

Napredek padobrana

PARIZ, 30. Dnes popoldne se je na aerodromu pri Bourge Branguieru spustil neki zrakoplovec s padobranom z višine 300 m iz zrakoplova, ki ga je vodil pilot Paulot; poizkus je popolnoma uspel. Po 50 metrih se je aparat odpet, ntkar se je padanje izvršilo normalno.

Kemalist se hoče pogajati s turško vlado

CARIGRAD, 30. Nekí polkovnik iz generalnega štaba Mustafa Kemala je baje prispel večeraj predpoldne v Carigrad. Velikemu veljašja je izročil v imenu Angorske vlade listino, v kateri se pravi, da bodo lahko začeli pregovori med turško vlado in Malo Azijo, ako bo veliki vezir držal dane obljube in ako zavezniki sprejmejo sledečih pet točk: 1. priključenje Sirmine in njenega ozadja k dardanelskemu ozemlju pod turško suvereniteto; 2. Traciji naj se da samouprava pod turško suvereniteto; 3. naj se dodajo delegati v komisiji za začrtanje mej nevtralnemu pasu zstopniški Sirmine, Tracije in Anatolije; 4. Razne določbe svetrske pogodbe, posebno tiste, ki so klicajo turških finan in turškega gospodarstva, naj se izpremenijo; 5. ločitev filistafa in sultanata. Sultana bi se poveril kalifat nekemu protokovemu potomcu, ki uživa zaupanje in spoštovanje muslimanskega sveta.

Domače vesti

Zanimivi spomini. Na seji nekdanje avstrijske poslanske zbornice dne 3. majnika 1918. je tedanji ministrski predsednik dr. Seidler v svojem znanem zasnovanem govoru utemeljeval predložitve vladne odredbe za ustanovitev province „Deutsch-Böhmen“ — torej za udeležitev najgoročnejše želje avstrijskih pangermanistov. Prosimo čitatelje, naj si dobro zapomnijo datum: 3. majnika 1918. V času terej, ko se je država že majkaj v vseh svojih temeljih in bi bila morda rešitev možna je še v sporazumu in spravi s Slovani države. Tedaj so ti poslednji zastavili s svojo deklaracijsko politiko, ki bi bila utegetna postaviti most za izhod iz strašno krize. Mesto pa da bi se bili mogli oprijeti te možnosti, ali da bi bili vsaj dopuščali trezno razpravo o njej, je zločinsko lahko komišljen način povzročala Čebe s svojo provinco „Deutsch-Böhmen“ in je ministrski predsednik Seidler v svojem gor omenjenem govoru izjavil med drugim: Kar se tiče juga, obstoja jugoslovensko vprašanje in je treba pričupati 2 nfm. Govornik ne ve, ali kdaj nasame kaká jugoslovenska država. Lahkúeno to vselakor ni. Toda razpraviati tu o tem, je nemogoče ker ne prihaja v poštev samo Avstrija, ampak tudi Ogrska in Bosna. O kakem poseganju vnajprej torej tudi ne more biti govora. Govornik tudi ne more razpravljati o tem, ali bi bilo mogoče priključiti posamezne dele av-

strijskih ozemelj. Toda ono je precej jasno: Da v slučaju, ako bi nastala kaká taka državna tvorba — seveda je mogoče govoriti se o kakšni taki tvorbi, ki bi bila pod žezlom N. Velikanstva in bi tvorila nedotakljivi obstojni del monarhije — leta ne vzraste iz mirovnih pogojev in da ji predvsem ne bodo vetečeni oni deli avstrijskega državnega ozemlja, ki leže ob Adriji in so v gotovi zvezi z nemškimi jezikovnimi ozemli. Seveda obstojajo tudi v teh ozemljih narodna stremjenja in je samoočebni umiljivo, da bo treba postopati s temi narodnimi težnjami Jugoslovenov na vso občutnost. Govornik priznava brez nadzajev, da bi bile naprave Jugoslovenom mogoče tudi kulturne in gospodarske koncesije. Toda eno je gotovo: vsa za tem stremčja dobrohotna prizadevanja z agitacijami, ki razdražujejo narodnost med seboj in ovirajo in ogrožajo zato državno življenje, ne morejo biti pospeševana, ampak le oškodovana. Take agitacije je v državnem interesu treba omejiti. Na govorim o stvarnih mirnih razmotiranjih o tiski jugoslovenskih držav, toda hujškalne agitacije so nemogoče. Proti takim agitacijam, ki pomenijo ogrožanje miru med narodnostmi, bo mstopal torej ministrski predsednik z zakonitimi sredstvi, pri čemer je samoočebni umiljivo, da se enake agitacije s nemške strani istočasno ne bodo trpele. Živimo v kaj resnem času in se bližamo še mnogo resnejšemu času. Ves naš voljaži in politični položaj je prispel do vrhunca. Napetost je največja. Prihodnji meseci prinesajo velike odločitve. Prepričan je, da odločitve na bojških izpadeje v nako bi korist naših zaveznikov. To je bilo odkrito napoved boja Čehom in Jugoslovenom: Seidler, ta izrazi predstavljati avstrijske zaključnosti in stopote je zvoni smrti zvonec avstro-ogrske monarhije. Le eno je dobro pogodi, ki se je uresničilo malo mesecev potem: bližajo se še časi velikih odločitev. Ali, kako vse drugače je prišlo, nego je napovedoval Seidler s samozvesto — slepev in nepobojljivih grešnikov! Deklaracijska politika je trianonska, Jugosloveni so uresničili svoje najskrajnejše hrepenenje, nastala je nova državna tvorba, pa ne — kakor je prisegel Seidler — „pod žezlom Njeg. Velikanstva“ in kot enedokladiv del monarhije; nastali je nova neodvisna samostojna država Jugoslovenov, izginilo pa je „Njeg. Velikanstvo“ in izginilo „avstrijsko državno ozemlje“. Jugosloveni in Čehi so gradili s svojo deklaracijsko politiko za rešitev, avstrijski mogoci pa so proti podretili temelje začetkom te akcije in Seidler je reje ubral poti, ki niso dovedle do province „Deutsch-Böhmen“, preč pa dasavo v pogubo. In neizmerna tragika je v delstvu, da ni nikdo potočil solze po tej državi. Zločinski je bilo ne življenje in smrt toliko stanojina kolikor — zažulena.

Praznik „Vahiti“. Pišejo nam: Pri nas na Primorskem in Beneškem je beseda „vahiti“ udomaćena beseda, ki je pa na Kranjskem, Štajerskem, Koroskem ne poznajo. Pomenja praznik Vseh Svetnikov. Ta dan in prejšnji dan bodijo otroci ubogili in bogati stariši po hišah in po drugih vaseh nabirali mladi darov in kruha, sadja itd; te darove so imenovali „vahiti“. Šolska oblast je prepovedala to navado, a ostalo je pri starem, zakaj otroci niso pršli ta dan v šolo in ostal je bil vsaki otroški praznik neizpremenjen. To je znak kričanske ljubezni. Ljudska govornica trdi, da so se duhovnjaki duhovne občne shajali ta dan pri službi božji ter prošli sveto obhajilo, (ako so bili leški (tudi) ljudje tam, so se tudi oni udeležili duhovnega opravila). Nabirali so darove, iz katerih so napravljali obede ljubzni ali pa so se razdelili ubogim. Take obede so imenovali „jugranje“, od besede jeger = učenec gospodar, = Jünger Christi.

Sv. Justin mučenec, krščanski pisatelj I. 150. o. piše take obede in jih je imenoval: agape, ker pomenja: Glejte, kako se kristjani ljubijo med seboj! Najbrže prihaja ta beseda „vahiti“ od izraza „Weihnachten“, kakor prihaja vrh, vtrienca od Weirachten. Za „vahiti“ napravljajo tudi še danes po hišah boljše večerjo kot staro navado. Ta dan zvonijo popoldne in pozno v noč, enako drugi dan, zarano in vse dopoldan. Od „vahite“ naprej so se pričele dvomesečne vigilije, to je, naš pradede nso več okusili mesa in so se postili do božiča ter se pripravljali za praznike Sv. Rojstva. Na Kranjskem, Štajerskem, Koroskem so se pričeli postiti šele po sv. Martina, odtoč gos v prahki. Toliko v blagohotno znanje, ker izraz „vahiti“ ni vsakemu znan. Morda se bode bavilo jezikoslovje s tem izrazom. Privedeni „leza“ o, o je znana beseda na Primorskem ter pomenja „vstajati“. N. p. Kdor ne spoštuje leskega blaga, ta ni pošten. Neka stara vipavska postna pesem ima:

„V lesko hišo ga poljejo,
Spizmi špiti ga pitajo,
Skoda je krči žagat.
Skoda je Jezusa šparat.“

Toliko vam v znanje in porabo. Zima! Letos pa se je mudilo — poizkušaj se je nenavadno. Ze v drugi polovici oktobra — ko smo imeli navadno v Trstu še krasne dneve, ali pa topla vlažno in minkro vreme — se je pojavila z vso ostroščjo in krutostjo, kakor ti je bilo sicer v navado še le tam po novem letu, okoli vs. Treh koralev. Letos pa imamo te dni tjak mraz z ostro burjo, ki je kalnih 14 dni ugreja svoje dive in ledene pise po tržških ulicah, da v jutranjih urah na vodnjakih vseh delov mesta vise ledene sveče in beže ljudje, tesno zaviti v zimske suknje in z zimskimi čepicami na glavi, kakor da bi jim kdo — oprsile neskladnost — kurl za petami. Najstarejši ljudje ne pomenijo take zime v tem času in tako ledenega praznika Vseh svetnikov. Seč so je tudi v drugih letih dogajalo, da sta mraz in burja tudi v tej dobi prirejala po črk požarus, ali trajajo le je par dni in potem smo bili zopet v blagi jeseni, ki je čisto trajala tja do Božiča. Letos pa kar moče bliži konca kakot da se požarus hoče razviti v trajno predstavo. Ti vremenski bogovi niso ostali menda nedotaknjeni od učinkov čudnih časov. Tudi tam gor je menda nastala konfuzija in so bogovi brezčas izgubili točedat. Nujno več stavega programa. In kar je najhujše: zime je zahtevala široke plasti prebivalstva nepriljubljene. Vse vključuje in tarne v obup: kaj bo, kaj bo to zimo a prehrano in lučevost! Kajti šele sedaj

prilaga ljudem v zavesti, lastni dobroti in sreči je bil le bleda slika čina! Bog nas obvari najhujšega!

Uradna vesti

Novi urnik za javne lokale. Kvestura za mesto in okolice je izdala sledečo naredbo, ki stopi v veljavo s prvim novembrom t. l.:

1. Zganjarne, gostilne, točilnice, restavracije, bufeti, pivarne, kavarne in bari se ne smejo odpirati ponoči.

2. Kavarne in bari se ne smejo odpirati pred dnevom.

3. Zganjarne, gostilne in točilnice, bufeti, restavracije in pivarne se ne smejo odpirati pred 7. uro.

4. Za zapiranje velja sledeče: a) zganjarne se morajo zapirati ob 20. uri; b) gostilne in točilnice ob 22. uri; c) restavracije, bufeti, pivnice kavarne in bari ob 23. uri.

V veljavni ostane izjava za bufiete in restavracije železniških kolodvorov, ki morajo biti odprti še eno uro po prihodu zadnjega vlaka z omejeno postrežbo, ki je namenjena po 23. uri le potnikom.

Ravnatoko se morajo zapirati ob 23. uri oni lokali, ki služijo kot sedež krožkom, društvom, klubom ali kot zbirališče vsakršnih družb. Izključeni so prostori, namenjeni le vzgojnim, prosvetnim in političnim ciljem.

Tisti, ki prestopijo to naredbo, se bodo strogo kaznovali in lahko se jim tudi odvzame obrtno dovoljenje.

Kidanje snega izpred hiš. Tržaški magistrat opozarja vse hišne lastnike, najemnike in lastnike trgovin, skladišč in prodajalnic, vratarje in v splošnem vse osebe, ki bivajo v prostorih v prtilnici, kakor tudi lastnike in upravitelje nezaščiteneh prostorov, na dolžnost, da ukazujejo — v slučaju, da bi zapadel sneg — nemudoma skidati sneg in led s talne površine hiš in ga spraviti na kupe ob cesti in sicer na način, da bi leti kupi ne ovirali prometa in mimoidošnih ljudi. Ako sneg slučajno zapade ponoči, se mora kidanje izvršiti do 9. ure predpoldne. Dolžnost hišnih lastnikov je, da si preskrbe dovoljno množico žaganja, pepela ali oplenjenega prahu, ki se ima potrositi v slučaju, da bi voda ali sneg nepričakovano zmrazil. Kritejši se bodo kaznovali z globo do 100 lir ali z odgovarjajočim zaporom v zmyslu določbe občinskega štatuta in bodo primorani plačati stroške, ki bodo nastali zaradi njihove malomarnosti.

Povišanje prodajne cene poštnih nakaznic. Pošto in brozjavno ravnateljstvo v Trstu naznanja, da je prodajna cena tiskovnih poštnih nakaznic pri poštini uradih v Juliju in Tridentinski Benetici vsled službenih zahtev od 1. novembra dalje povišana na 10 stotink za vsako tiskovino.

Iz tržaškega življenja

Tržaška burja razsaja v zadnjih dneh vedno silneje; človek si skoraj ne upa več iz hiše in če je k temu primoran, išče po mestu le one ulice, po katerih ne pihaja burja tako močno. Posebno neprijetna je burja za stare ljudi, ki prinašajo v mesto razno blago iz dežele in jerbasih, dočim se zdi, da je za nektere tržaške gospodične burja poseben šport in veselje, sicer bi vsaj v takem vremenu pokrile malo nize svoje tenke nožice. — Pripeti se pa tudi, da pihaja sedaj burja v eni smeri in da pride kmalu do sile sunek od strani ali od zadaj biskoma hitro; naravna posledica je seveda ta, da mora pariti človek na to, da ne izgubi ravnotežja. V tako neprimerno je prišel včeraj predpoldne 60letni Pavel Berger, stanujoč pri Sv. M. M. Zgornji, katerega je butnil močan sunek burje ob tla, pri čemer je dobil razne poškodbe na glavi, poklicali so zdravnika rešne postaje, ki se je pripeljal na lice mesta in obvezal Burj gerju rano na čelu, nakar so ranjenega starčka odpeljali z avtomobilom v mestno bolnišnico, kjer je bil sprejet v X. oddelku.

Vsled burje je padel Oskar Brnini, star 14 let, stanujoč v ul. Fontana št. 3, in si ranil pri padcu levo koleno; prenesli so ga na rešilno postajo, kjer je do bil prvo pomoč. Kmalu na to so pripeljali na rešilno posadko Karlo Frapiacomo, katero je zagnala burja ob neki zid; dobila je precejšnjo poškodbo na levem stegnu. Iz rešilne postaje so jo prenesli v IV. oddelku tukajšnje bolnišnice.

Vreza se je v prst. Včeraj popoldne je prišla k t. pomoči na rešilno postajo 22 letna Antonija Giacomini, stanujoča v ulici Mla ob št. 24. Na zdravniško vprašanje, kje da je dobila rano na prstu, je izjavila, da se je urezala, ko je pripravljala kosilo. Zdravnik ji je dal primerno pomoč.

Nenadna smrt neznanca. Včeraj so videli ljudje, ki so šli po ulici delle Mura moža, starega 45 let, bledega obraza, ki se je opotekal in končno zgrudil nezvestno na tla. Zdravnik rešne postaje je ugotovil, da je zadela neznanca kap. Pri preiskavi niso našli pri njem nobenih stvari, ki bi iz-

razložile njegovo ime. Ugotovili so je dala same, da je prišel neznanec iz Padove. Ljubezni svet. Včeraj popoldne je meštari Andrej Smidersich, stanujoč v ulici Olujka št. 73, z nekim Apollonijem. Pripetljaj je že stara navada, da se pretepavajo. Tako je bilo tudi s tema dvema prekupčevalcema: beseda je dala besedo, konec je bil pa ta, da je moral Smidersich v bolnišnico, kjer so ga sprejeli v X. oddelku, da se oddahne od burne kupčije.

Pretep v gostilni. Sinoti ob 23. so pripeljali v mestno bolnišnico 19letnega Guida Cerini, stanujočega v ulici Udine 27. Omenjeni Cerini se je nahajal v gostilni Vincenca Lovrich v Škofiji s svojimi prijatelji. Krčmarju je naročil, naj mu prinese šest kozarčkov konjaka. Lovrich mu konjaka ni hotel prineči, kar pa je Cerini razsrdilo. Cerini je z grožnjami ponovil naročitev. — Krčmarju se ni ljubilo, pripraviti se s poboljšanim, prme ga za vrat t. ga vrže skozi vrata. Cerini se je pa vrnil zopet v gostilno, t. se začel pretepati z krčmarjem. Razkazane plane Lovrich na poboljšani ter ga udari z železom po ramenu. Cerinijevo stanje ni nevarno, fant bo kmalu okrevel in se bo kmalu zopet okrepčeval s konjakom.

Ker se igral z orožjem. Včeraj so pripeljali v mestno bolnišnico 15letnega Josipa Kusloviča iz Merišca pri Bujah. Njegova mati je pripovedovala, da se je igral njen sin z lovsko puško, ki se je pa sprožila. Krogla je zadela fanta v obraz. Njegovo stanje je nevarno.

Dopisi

Tolmainsko učiteljsko društvo bo imelo svoj redni občni zbor pri Sv. Luciji, dne 4. novembra t. l., ob 8. uri zjutraj v prostorih ljudske šole. Dnevni red: 1. Predsednikov nagovor. 2. Tajnikov poročilo. 3. Blagajnikov poročilo. 4. Volitev dveh rač. pregledovalcev. 5. Volitev novega odbora. 6. Slučajnosti. Odbor.

Iz Ajdovščine: Ta dan ni bilo v Ajdovščini slabo burje, bil je krasen večer in živahna promena. Po glavni ulici je korakala večja družba vojakov in prepevala v zelo razglašnem unisono. „La bandiera dei tre colori e sempre stata la più bella; noi vogliamo la libertà.“

Nam Ajdovcem je ta pesmica, ne ravno vsled svoje melodije, pač pa radi krasne vsebine tako ugajala, da smo sklenili, da se je pristočno član prej in razpišemo nagrado na uglašitev ter dobeseden prevod v materinščino. Nekdo, ki že za silo jaha Pegaza, je že rešil dano mu nalogo in prevedel pesmico takole:

„Treh barv zastavo ljubimo, najlepša je in bode vedno, te ljubi narod že zavedno, ker le svobode hočemo!“

Ker si pa melodije nismo utisnili v naše ušesa, bi Vas prosili, da bi nam dali naslov katerega spoda, ki se razume na kak fagot, da bi nam uglasil bi za naše grla. Pesem je pripravljiva že vsled tega, ker se sme peti brez vsakega dovoljenja po vsej Italiji in celo v afriških kolonijah, ako ni ravno katerega beduina zavrnil. Je pa še v vrh vsega zelo narodno patriotska in se kot taka toplo priporoča za uporabo na ljudskih in meštanskih šolah.

To in ono

Gologlavi študenti. Sedanja draginja, ki je kot posledica slabe valute na vesti vsem evropskim državam — prijateljem ravnotako kot sovražnikom — je povzročila ogromno protestov v vseh predeležih slovi. Med temi protesti jih je nekoliko, ki so precej originalni po svojem načinu. Najbolj prizadeta po dragini in sili valuti je pač sedanja Avstrija in tu je bilo tudi največ razlogov za originalne in neoriginirne nastope proti novim razmeram. In tako so se bile začele ravno na Dunaju precejšnje agitacije za ustanovitev društva „slebo obločeni“. Člani tega društva bi bili samo ljudje iz boljših krogov, katerim je nemogoče kupiti novo obleko. Člani tega društva bi si šli v posebno čist hoditi po najlepših dunajskih ulicah v svojih grdih in ponošenih oblekah, naj bi bile tudi vse „zabekane“. Dasi je bila ideja izvršena, se ta načrt žal ni izvršil in tisti, ki so na Dunaju slabo obločeni pri sedanjih valuti, niso bili nič bolj „sujasni“ pred vojno, dočim se boljši ljudje nosijo kot poprej ne meneč se za ljubdo zdruje gospe valute. Od celega gibanja pa je vendar ostala ena dasi majhna sled med dunajskimi študenti. Ti so se namreč omejili le na kloboke in njih napovedati boj. In tako je lep odstotek dunajskih študentov brez kloboke. Človek bi sicer mislil, da pristuje intelektualcu biti gologlavemu, in to bi navsezadnje lahko tudi opravičilo to gologlavo modo. Njeni začetki gredo sicer nazaj v prijetno pomisel in vroče poetike, ko je bil vsakemu med nami tudi najbližji slavniki pretežak in ko je vsak, če je le mogel, vrgl svoje pokrivalo s svoje poče glave, da bi jo tem lažje objela ljubka senčica mestnih nasadov. Zato pa je gologlavo modo takrat le malokdo opazil, ker se je malo odvajala od normalnih navad in potrebnih udobnosti. Stvar

pa so je morala izpremeniti, ko je doletela zima pretekla jesen in poltarna z neukrotljivim razmnoževanjem. Ljudje so morali seči po zimski suknji in se oborožiti. Tako so seveda stordili tudi dunajski študenti in sicer tudi gologlavci. Toda — kloboke, nakar! In tako vidi človek po dunajskih ulicah korakati v največjem razumu talešnega, v zimsko suknjo skrbno zavitega gologlavca Par knjiž in zvezkov pod pazduho ga izdajajo za študenta. Zimsko suknjo na sebi in brez kloboke — človek bi se kar zjokal nad to modo. Toda ti pojavi niso nikakor še najzanimivejši, kajti še lepši kot civilizirani gologlavci je gotovo vojaški. Mnogo študentov je namreč prineslo s seboj iz vojne vojaške uniforme, katerih kar mgoli po hodnikih velikega vseučiliškega poslopja. Človek dobi skoro vtisk, da je v šoli enoletnih prostovoljcev! In tudi med temi uniformiranimi študenti ima gologlavstvo svoje privržence, tako da ni nič kaj redkega videti po dunajskih ulicah finega gologlavca „oficirja“, ki jo samozavestno maha po svoji poti...

Književnost in umetnost

»Mladika«. Izšla je 7. številka z tole vsebino: 1. Vencelav Belci: »Dunjsko blagovestje«. (Dalje). — 2. I. K.: »Vseh mrtvih dan«. — 3. Brez imena: »Prava in laži omika«. — 4. J. B.: »Iz mojega dnevnika«. (F...), tork 11. maja 19... — 5. Deman: »Spomini na mrtve«. (1. Vojakiš potopitvišče. 2. Samotni grob. 3. Naš november. 4. Spominki). — 6. France Tratnik: »Drevesi«. — 7. France Kodrič: »Alkohol in socialna vprašanja«. — 8. Stročič: »France Tratnik: »Pesem zapuščeni«. — 10. Avgust Bondeson: »Kotlar Lars«. (Švedska voška povest). — 11. L. C.: »Ko cvetijo Krizanteme«. — France Bavič: »Goriško slovstvo«. (Govor na »Goriškem večeru« v Ljubljani). — 13. M. Elizabeta: »Vsem srcem po Tebi se toži«. — 14. »Moj dom«. (Po Hefferju). — 15. Marčičin hčeram. — 16. Marijin otrok: »Oroci, — kdo vas išče?«. — 17. Rudeči pabek. — 18. Domači odmevi. — 19. Razgled po svetu. — 20. To in ono. — 19. Književnost. — Izšla 20. vsakega meseca. — Uredništvo in upravnništvo »Mladike« je v Gorici, Gosposka ul. 2 (Knjižarna). — Stane celoletno 8 lir. — »Mladika« je edini slovenski kulturni mesečnik v zasednem ozemlju. Širimo jo!

Vojoslav Mole: Trista ex Siberia. V »Novi zidobci« v Ljubljani je izšla pesniška zbirka Vojaslava Mole: Trista ex Siberia. Pesnik Mole je nam že znan po svoji prvi pesniški zbirki, ki je izšla pred več nego desetimi leti. Med tem časom je pesnik mnogo doživel, obhodil je skoro ves svet, Italijo, Rusijo, Sibirijo, Vzhodno Azijo in Japonsko ter je notranje popolnoma dozorel. Vse to se kaže v novi pesniški zbirki, ki je odsev vseh doživetij, ki so potnili ta čas pesnikovo dušo; posebno je ta knjiga odsev strašne vojne in nezmerne trpljenja v vojnem ujetništvu v grenkem dolgočasu ujetniških taborov. Te pesmi so najbržkeje, te so dale zbirki nazlov. Drugi del je odsev potovanja v domovino. Dobi se v »Novi založbi« v Ljubljani, nevezana za 30 K za izvod. Vezana knjiga stane 38 kron. Knjiga je obirna in je tiskana na krasnem papirju; lep je ovitek, ki hoče na belom papirju s črnim okvirjem označiti vsebino knjige in naslov: Tristia. Knjižno toplo priporočamo.

S potrjim srcem zaznamujemo sorodnikom, prijateljem in znancom, da je v Gospodu preminula naša ljubljena soproga, nečakinja in evankinja.

Františka Misgur

Pogreb drage pokojnice se bo vršil danes v torek, 2. t. m. ob 9. uri iz matične mestne bolnišnice.

TRST, 31. oktobra 1920.

Zaljubljeni soprog Ivan, družina Zadu, stric, svaki in svakinje.

Novo pogrebno podjetje, Trst, Corso V. E. 47. (228)

MALI OGLASI

se računajo po 25 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L. 2. — Debele črke 40 stotink beseda. Najmanjša pristojbina L. 4. — Kdor 100 službo plača polovično ceno.

PRODA SE hiša, hlev in vrt v Srednji Škofiji št. 115. 487

IVAN KACIN, Gorica, via S. Antonio 24, izdeluje harmonije ameriškega sistema, uglašuje in pravnja orgle, glasovirje itd. Pilačke za orgle, strune za glasovirje vedno v zalogi. Kupuje glasovirje, harmonije, vtoline itd. 448

V NOCI 29-30 oktobra so ukradli oigani Podgoričani v Dolac Trbišč št. 42 dva konja t. l. Eden ima na vrhu št. 160 in na stegnu št. 24. Konja ima bilo isto na glavi. Oba sta srednje velikosti. Zadržati stedi so pustili cigani v Vipavski dolini. Kdor jim pride na sled dobi nagrado L. 500. 488

KROJACNICA Avgust Stular, ul. S. Francesco D'Assisi št. 34. III. nad. je edina dobroznana krojačnica v Trstu. 395

ZLATO in srebrne krome plačam po najvišjih cenah. Albert Povh, urar, ulica Mazzini 46 (blizu drvenega trga). 458

LEKARNA IN KEMIČNI LABORATORIJ V SEZANI. Ribje olje prve vrste, kemično prečiščeno. — Sirup R. za tibe in malokrvne otroke. — Kroglice B. za malokrvne ženske. — Švedske kroglice. — Mazilo za garje. (specialiteta). — Praska mast. — Tinktura in obliži za kurja očesa. — Fluid za živino. — Vskakovirna zdravila in specialiteta za ljudi in živino vedno v zalogi. — Pošta pošiljate. 434

MODISTE se priporoča cenj. damam v mestu in v okolici. Ulica Alessandro Volta 2. V. (pri ljudskem vrtu). 212

Zaloga ur in zlatanine z lastno delavnico (225) ALOJZIJ POVH Piazza Garibaldi št. 3 prej Barriera — telefon št. 3-29

JADRANSKA BANKA Del. glav.: K 30.000.000. Rezerve K 10.000.000. Belgrad, Celje, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opuzica, Sarajevo, Split, Šibenik, TRST, Zadar, Zagreb

Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle. Sprejema vloge na hranilnice knjižice ter jih obrestuje po 3 1/2 % a v bancogiro prometu po 4 %.

Vloge, ki se imajo dvigniti samo proti predhodni odločbi, sprejema po posebno ugodnih pogojih, ki se pogodijo od slučaja do slučaja.

Daje v najem varnostne predale (safes). Bančni prostori v Trstu se nahajajo: ul. Cassa di Risparmio, ul. S. Nicolo

Telefon: št. 1483, 1793, 2678

Blagajna posluje od 9 do 13

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu

(Lastna palača) Ustanovljena leta 1838. Zavarov. proti škodi, povzročeni po ognju, strelu in eksploziji. Zavarovanja steklenih plošč proti razbitju. Zavarovanja proti tatvini z vlomom. Zavarovanja pošiljatev na morju in po suhem. Zilvenjska zavarovanja v najrazličnejših kombinacijah — Zastopstva v vseh deželah glavnih mestih in važnejših krajih.

Ljubljanska kreditna banka Podružnica v Trstu. Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Borovlje, Gorica, Saraj, Split, Trst, Maribor Ptuj. Delniška glavica K 50.000.000. Rezerva K 45.000

Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle. — Sprejema vloge v lirah na hranilnice knjižice proti 3 1/2 % obrestovanju na žiro-račune proti 3 % obrestovanju. Za na odpoved vezane vloge plača obresti po dogovoru. Izvršuje borzne naloge in daje v najem varnostne celice.

Tel. št. 5-18. Blagajna je odprta od 9-13.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu

registrirana zadr. z neomejenim jamstvom ul. Pier Luigi da Palestrina št. 4, I. n. sprejema hranilne vloge od L. 1 dalje.

Navadne vloge obrestuje po 4 1/2 %, večje po dogovoru.

Trgovcem odvarja tekoče čekovne račune. — Posoja hranilne posile na dom. — Rentni davek plačuje iz svojega.

Daje posojila po najugodnejših pogojih na vknjižbe, na osebno poročilo, na zastave vrednostnih listin.

Uradne ure vsak dan izvenredni nedeli in praznikov od 8 do 1.

ZASTOPSTVO JUŽNE ŽELEZNICE

Prodaja vozniških listkov iz Logatca za vse postaje južne železnice, v Jugoslaviji in Nemški Avstriji v potniški pisarni „COSULICH“, Società Triestina di Navigazione via Milano 10, prtiličje. (148)

Pozor vinorejci!

Imam na prodaj več tisoč cepljenih trt črne in bele vrste na raznih ameriških podlagah, katere bom oddajal v jeseni (od novembra dalje). — Pipan Josip, Preserje 16 pri Komnu. (188)

Odhajanje in prihajanje vlakov

Centralni kolodvor (Južna železnica).

Odhodi:

0'15 O. E. v Belgrad in Bukarešt skozi Sv. Peter na Krasu, Logatec, Ljubljano in Zagreb. 1'30 B. na Dunaj skozi Videm, Trbiž. (Samo v ponedeljkih, srediha in petkih.) 5'45 O. v Cervinjan skozi Bivio (Gradež). 6'00 B. v Benetke (pr. 10'05). 6'15 Pb. na Dunaj (pr. 22'00) skozi Ljubljano in Gradec; samo v ponedeljkih, srediha in petkih. 6'35 B. v Reko skozi Nabrežino, Divačo, Sv. Peter na Krasu. 6'50 P. v Benetke (pr. 18'15) skozi Videm. 8'50 P. v Reko, Logatec, Ljubljano. 10'50 B. na Dunaj (pr. 7'05) skozi Trbiž; samo v ponedeljkih in četrtkih. 11'10 P. v Benetke (pr. 17'10) skozi Bivio, Cervinjan (Gradež). 12'25 B. v Benetke (pr. 22'00) skozi Bivio, Videm. 15'00 B. do Logatca (zveza z Reko). 15'50 O. do Logatca in druge postaje. 17'35 Pb. do Rima (pr. 12'15) skozi Cervinjan, Benetke (pr. 22'00). 17'55 Pb. do Vidma (pr. 21'15) skozi Bivio. 18'20 P. skozi Nabrežino, Sv. Peter na Krasu, Reko. 21'00 L. E. Lloyd Ekspres (vozov L. reda) na Dunaj, skozi Ljubljano, samo ob ponedeljkih. 23'00 P. v Benetke (pr. 4'42) skozi Cervinjan. 0'30 O. S. v Pariz, skozi Benetke, Milano.

Dohodi:

0'20 B. iz Benetk (od. 20'20) skozi Cervinjan, Trbiž. 3'20 B. iz Dunaja. (Samo ob srediha, petkih in nedeljah.) 7'45 O. iz Logatca, Nabrežine, Grljana. 8'15 L. E. Lloyd Ekspres iz Dunaja skozi Ljubljano. (Samo v četrtkih.) 8'35 O. iz Vidma (odh. 5'30) Gorice, Trbiž, (Cervinjan, Gradež), Grljana. 10'10 P. iz Reke, St. Petra na Krasu, Nabrežine, Grljana. 11'30 B. iz Benetk (odh. 6'56) (Rim-Turin) skozi Cervinjan, Bivio. 14'10 Pb. iz Rima (odh. 19'45). 16'05 B. iz Dunaja (odh. 21'20) skozi Trbiž; samo v srediha in sobotah. 16'35 B. iz Logatca, Sv. Petra, Divače. 17'00 B. iz Benetk (odh. 9'45) Vidma. 18'35 O. iz Cervinjana (odh. 16'35). 19'35 P. iz Benetk (odh. 13'50) skozi Cervinjan. 20'40 P. iz Ljubljane, Logatca, Reke, Grljana. 21'00 O. iz Bukarešte, Belgrada, Ljubljane, Logatca (odh. 18'30). 21'35 Pb. iz Dunaja (odh. 7'20) skozi Gradec, Ljubljano; samo v torekih, četrtkih in sobotah. 22'00 P. iz Benetk, (odh. 13'20) skozi Videm, Trbiž. 22'20 B. iz Reke, Sv. Petra na Krasu, Nabrežine. 23'45 S. O. iz Pariza (Londona), Milana, Benetk.

KOLODVOR SV. ANDREJ.

Odhodi:

5'20 O. v Hrpelje-Kozino, Kanfanar, Pulo. 5'40 M. v Koper, Buije, Poreč. 6'00 O. na Opčine, Prvačino, Ajdovščino, Gorico, Podbrdo. 9'00 M. v Buije, Koper. 11'55 B. v Hrpelje-Kozino, Kanfanar, Pulo. 16'50 O. na Opčine, Prvačino, Ajdovščino, Gorico, Podbrdo. 17'10 O. v Hrpelje-Kozino; iz Hrpelje pospešen vlak do Kanfanara, Rovinja in Pule. 17'20 M. do Kopra in Buije.

Dohodi:

8'25 M. iz Buije in Kopra. 10'20 O. iz Podbrda, Gorice, Ajdovščine, Prvačine, Opčin. 10'45 O. iz Pule, Rovinja, Kanfanara in Hrpelje. 16'05 B. iz Koper, Kanfanara, Hrpelje-Kozine. 16'30 M. iz Buije in Kopra. 21'05 O. iz Podbrda, Gorice, Ajdovščine, Prvačine, Opčin. 21'55 M. iz Poreča, Buije, Kopra. 22'40 O. iz Pule, Rovinja, Kanfanara, Hrpelje-Kozine.

P. pospešen, B. brzovlak, Pb. pospešen brzovlak; E. ekspresni vlak, M. mešan, O. omnibus *) ne vozijo ob nedeljah.

PODLISTEK

Damir Feigol.

Poravnava

»Moje ure so ošete. Prišli ste se poslavljati od mene. Ne mi težko umreti. Snj. ste dobro preskrbljeni. Tja, Angeli, imate premožavnike. Tebe, Franc, bogati svetovalec. Ti, Kristof, trguješ z zmazanimi mesomi. Ti, Bruno, si pa vinotorec. Kaj tvojih vinogradnikov si dovažal bogištvo. Nikolajna ni. Stučajna kriza ga je zadela doma. Nič ne del! To krizo gotovo preživi. Njegova kozuhovina si pribori zopet svetovni sloves. Poznani ga dobro. Kri je moje krv. Kakor vi. Ni mi torej težko umreti. Dragi sinovi! gozd vam zapušča. Velik je. Obsežen za deset sodnih ograjev. Njegova obsežnost vpije naravnost po pravdi. Vključ temu se ne bojim! Pravdati se ne boš! Poravnajte se zanj sportunom! Obljubite mi to!«

»Obljubljamo!« so soglasno zatrdili sinovi.

»Obljubljamo!« so zopet soglasno izjavili sinovi.

»Hvala! — Umrem! — Umiram! — Končan! — — — Nekam čuden, hropeč glas se je izvil etariku iz prsi po teh besedah. Srce mu je nehote bilo. Grozno veličanstvo narode vladarice vsega sveta — Smrti — je ugodilo zatujotim sinovom ponosne postavbe, in zdelo se je, da je odplula ista hip skozi tišino neslišna molitev v veni.

»Gozd, ki ga je omenil rajni oče, — mir njegovi duši in slavo njegovemu spominu! — mora biti zelo velik.« S to domnevo je prekinal Angeli svečani molk.

»Najbolje je še večji!« je dodal Franc in si obrisal neizjokano solzo iz očesa.

»Gotovo presegla gozd vsa naša pričakovanja!« je omenil Bruno. Njegova pripomba je ublažila in zaokrožila vsem bledom vedravnosti vpije poteze.

»Pustimo gozd! Pokopajmo rajni prej dragoga očeta! Po pogrebu pa izpolnimo obe poslednji želji: je izjavil Kristof, vzeti iz žepa črno lasevato, znamenjati jo s prejšnjo in si pripel na roki, da bi črn trak. »Pred dogovori pa gremo na lice mesta, da si ustvarimo z ogledom pravo počitko naš poravnavi! Kaj menite k temu predlogu?«

»Predlog se sprejme brez ugovora!« je priredil Angeli. »Kaj drugo jutro po pogrebu sedmo na avtomobile. Odkoj bi nam zna škoditi. Po očetu mi je pa res žal! Blaga duša! Nikdar se ni motil!«

»Kaj? Nikdar da se ni motil, praviš?« mu je segel v besedo brat Franc. »Aš nisi očitno, kakor je oče govoril o karvi Brunovih vinogradnikov? Čuj, Bruno, povej resnico, čestit! sploh kak vinograd?«

»Seveda jih imam, toda le bolj za domačo rabo. Za kupčijo mi pa služijo komercialne in voda. Manj dela, manj stroškov in več priredila.« je prijel Bruno in se zadovoljno nasmehnil. »Poslušaj še ti, dragi Franc, in pregovori tudi druge gosposke, naj te preskrbe s svojo, če si upal! Jez ti si ti prvotni iz vsega srca! Čemu me potem zbadat? Kupčija je vendar kupčija! Vsek si pomagaj po svojih zmoglostih!«

»Vidva postajata že osebna! To mi lepo od vaju v tem trenutku!« je miril Kristof. »Nekaj vendar!« Najprej čeraj pogreb, potem oglej dom in nato poravnava! Da se razumemo!«